

ნაო საქმეთა გამგეობამ მართებლობა დაუთმო თვით საზოგადოებას, რომელსაც თავისი ჭირნი და ცდინი სხვებზე უკეთ ესმის და სხვებზე უფრო მსტყვავი გული. ერთის სიტყვით, რაკი მართებლობამ ქვეყანას შინაურ საქმეთა გამგეობა დააყვანა, საზოგადოებაც მთელი თავისი ძალი და მოხერხება დაატრიალა და ასე თუ ისე თავისი სხვა-დასხვა სატყვეობის წაშლილ დასდგა.

მეათევილი, იმედია, მიჰხვდება ნამამობიდან, რომ ჩვენს სხვა-დასხვა სატყვეობის წაშლილ დედას სხვათა შორის იმ სამუადულობაც, რომელმაც გვადგინა სამსახური გაუწია რუსეთში მართებლობასა და მთელს მკვირვანსაც. რაკ ჩვენი საზოგადოება დარწმუნედა, რომ ესა-დასა ვარებოვება ხელს უშლის იმის განხორციელებას, გე-თიფდობას, გვანებთ დრო ანის იმპროვიზაციის იტირვას, თუ რა სამუადულო მუქობანი იგი სატყვეობები თავიდან აიცილონ. მართალი ჩივილობა და გოდებები ხომ არა გაუთავებდა. ჩივიდი და გოდება რომ მშვენიერი იყოს, დედამდე რამე გვემეფებოდა...

ა. ნა—ლი

ახალი ამბავი

* გუმბინ-წინ, 8 მარტს, საზოგადო კრება იყო ყარაიზის არხის ამხანაგობის წევრთა კრება დადამტკიცა გამგეობის მოქმედების ანგარიში წარსულის 1888 წლის და არჩიის ხელშედეგის კომიტეტის წევრებად იგივე წევრნი, სახელდობრ: ზ. ს. ხავერდია, ა. ს. ყარაიზი, მ. ე. მანაბელი, ი. ს. ხატისოვი, ნ. ა. პალიაძე, მათ კანდიდატებად იქმნენ არჩეულნი: ი. ა. კუპჩენკო, ე. ს. ყარაიზი და ვ. ი. კრავტი. კომიტეტი ოთხის წლის ვადით არჩიის კრებამ.

შურა მიხას გემოვნებით შეხამებულ ჩაქმა დასურვა და სიფაქიზე ჩიწილ თუ ყველა თხურელა მიხმუნელის ეძახდა, ეტლა არა ერთი და ორი დღად ნატრახის იმის დასიძახებას. მაგრამ ვინ არ იცოდა, რომ მიხას უკვე ჰყავს პატრონი... ის ვის თხოვლი მეშა დაისკუთრა ტასოს გულმა, მაგრამ ტასო დიდადს ვერა ჰხედავდა ამის გამეღებებას შუბი ტომარაში არ დამოხლებოდა ტასომა ევლარ შესძლო მალულად, მარტო ხედივთ სიყვარული.

კარგა მოსუადლეველია. მიხას ჩვეულებრივ საქმეებს შორის და ეტლაში მდგომ კაცის ხის ქვეშ მწეწეწეა წა-მოწოლილი. ტასომ შენიშნა ფანჯარიდან მიხას და გამტკრებით დაწყო უკრავა. მიხას უძრავად იწედა და უახლოვდა შესცქერადა ნივთსაგან მოსულივნი ხის ფოთოლით. მოგონდა თავისი ბავშვობა, მოგონდა ვახტანგ ბული ყოფა და უწებლივთ გადიოდა. ეტლა იგი ვაჭარბული ცხოველებილი თავის დასწას-ი აღწარა ჰქვირობდა... ეტლა სულ სხვას თხოვლობს მისი ჰაბუტი ზუნება. ასე თუ ისე თავისი მხეწობით ცხოველები ფული იშობა, შრომაში ცხოველები და ისეთი აირებს თავისი მამა-პაპული მამულს დაუბრუნებს და საკუთარის ოჯახის ცხოვრებას. მხოლოდ ერთი-

* ჭორაკის დასმა ამ დიდ-მარხეში სამი წარმოდგენა დაწინაა. ამ სამი პირველი ორი წარმოდგენა დასწრა შემოსავლის სიტუაციის გამო, თუმცა კი მაშინ მიხეზელ წარმოდგენის გადაღების ხან ჭორაკის მაღალფორმულად ავიდა და ხან კიდევ სხვისა ვილასიც. შესდგა მხოლოდ მესამე წარმოდგენა, ტვილისის ღარიბ ეზრავითა სასარგებლოდ დაწინაა. ამ წარმოდგენის საქმალ ხალხი დაესწრა და უმეტესობა ებრაელები იყო. როგორც შევიტყუებ, დიდ-მარხის მიწურულს კვირებში ჭორაკი დასთურთ ბაქოში აირებს წასვლას და იმდღე აქვს შემოსავლიან წარმოდგენების მართობა. მანამდე კი ჭორაკის ვერ გადწყვეტილი არა აქვს, ვამართოს კიდევ წარმოდგენა რამ ქართულ თეატრში, თუ არა.

* სოფ. წაღვანა: როგორც ქალკში, ისე ზოგს საოფლოშია მოვლდებოდა შემოიღეს კვირათხი საუბარი მოლაკვლებთან. ამ თვისი ხუთს აქეთის ტაძრის მღვდელი მ. კორილე მანათივი ესაუბრა ხალხს სწავლა განათლების საჭიროებაზე და აუხსენა, თუ რამდენად საზარალოა, რომ წილკანს თავისი სკოლა არა აქვს. ეტყობოდა, რომ ხალხს გულში მ. ა. ხედა მძიღვრის სიტყვა, რომელმაც მგერი დარწმუნა, რომ საოფლო-საეთის სკოლა საჭიროა, ეისურვით, რომ მამა მამისთვის სიტყვამ თავისი ნაყოფი მოიტანოს და ამასთან სხვა საოფლოს მღვდლებიც ეცადნენ და ხალხს ჩაავიანონ, რომ სწავლა-ცოდნა მათი მშველელი.

* რაჭა: როგორც მოგვხვდებოდა, რაჭის მშენებელი ჰედა და აქეთი მგებე წყლები დიდ-ძალს ხალხს იზიდავს ზაღებულობით სოფ. უწერა-ში, შარშან მიანდ დიდ-ძალა ხალხი მოაწულა, რადგან გზა გაკეთდა და სტუმრებს შეეძლოთ ეტლით მგზავრობა, წელსაც იმედა, რომ კიდევ მეტი ხალხი გვესტუმრება. ბ. ა. ნ. გამყ-

და უშობის ხელს: ჯერ საკოლო არჩილი არა ჰყავს, ჯერ-ჯერობით არჩიენ მოსვლია მიხას თვალში და გადაწყვეტით ვერ ამოუწრევიდა საკოლო, თუმცა-ი ისე დღეობა-სტუმრობაში არ დაესწრებოდა, რომ საკოლოდ არ შეეღებინა... ამ ფიქრებში გაიტაცეს და ცოტა არ იყო დაღობდა... ტასო აღდგენდა თვალს მიხას, თითქო შეიტყო მისი დაღობების მიზეზი, გამოიჭრა გარეთ და პირდაპირ მიხასს ეგვიანათ, მიხას შენიშნა თუ არა ტასო, მაშინათვე წამოხტა ფეხზე.

— რას წამობტი, მიხას, განა შეგცრება ჩემი? კითხა მიხას ტასომ.

— რას საჯაროსია, ქალო, რომ თქვენთან წამოწოლილი ვიყო? უპასუხა და კიდევ მიხატომ მოვადენ ჩემი გული, ჩემი მომავალი ბედი.

— მაგას რაზე ჰხანებთ, მე მაინც ვერა გამოვიარა.

— მიხას, შენ არ იცი, თუ როგორ მიყვარ... ევლარ დაბოლოვა სიტყვა ტასომ და უნებურად დაეშო მწეწეწე.

— რა? ეგ რა მიხანებთ, ქალო მერე მე ისეთი რა სიკეთე გიყავით, რომ თქვენი მგ ვეარი ჰატივისცემის ღირსი ვიყავი?

— სიკეთე რა სიკეთეზე ლაპარაკობ? არა, მიხას, ტყუილად ედებო ლაპარაკს... შენ ხარ და უნდა იყო

— ხომ არ დაგვიწყობდა და საქ-

რელივე წესისა და რიგისამებრ მართავს წყლებსა და მანათივს უწერაში, სდგომდესაც აწმადებენ, ასე რამი, იმედი გავებს, სტუმრებს პირ-ნათლად დაესტვებოთ.

* სოფ. ქარელიდან გვწერენ: ამ თვისი შვიდს მრავალი საყურადღებო ამავეი მოხდა: სამის ღლის განუწყვეტლად ავიდარა იქამდე მთავრისანს, როგორც მტკვარი, აგრეთვე ძამა, ფონე, ხეღურულა და სხვა, რომ ამ მდინარეებმა დიდ ზარალი მოუტანეს ჩვენს ხალხს. მაგალითია: მტკვარმა მოსკვამ ტივების სადგურების სანაპიროები საწყვერისისა, ქარელისა, ხეღურისისა და ახალალოლისა და იმსხვერთა რამდენიმე ტივი სადგურებდგან. ალექსებლის მტკვრისაგან მოკლდევლილი ტივი დეჯავა ახალალოლის ბორანს, გამშლი თოვი გაწყვიტა და ბორანი დაშტვრია. ამ ნიროვე ამ ბუვი მოუვიდა ქარელის ბორანს სადგურების მტკვრისაგან. ფონის წყალში შემოვიდა ერთი გალმა მხრე-ლი გლეხი თავისი სახლობითა გამოსასვლელად, წყალმა ურემი გადაუბრუნა და ყველა ურემში მყოფნი თვანათის ბარგი წყალში ჩასცივიდნენ ამ დროს წყლის ნაპირას რამდენიმე კაცი იდგა, რომელთა რის ვი-ვათეობით უმეტეს გლეხს, თუმცა საზარალო გლეხი გადარა უწებდა, მაგრამ ორასის მანეთის ბარგიდან დარჩა ხელ-ცარიელი. სოფლის ხეღურისის მდინარე ხეღურულაში წაუღვრა თხოვმები თესი, დ. დ. — შვილს, ზემო ხეღურისში რამდენიმე ვენას ც—შვილებისას ჩამობრთვა გვერდები ამავე წყალმა, ქარელი მეტის ღლის ავრების ევრო რამდენსავე გლეხს ჩამოვრთათ სადგურის კედლები და ბუხრები.

* სამთავისა: ამ ცოტა ხანებში დავითარბილეთ მთელი ქართლი და, სხვათა შორის, სოფ. სათა-ფისიც. წარმოიდგინეთ, მკითხვე-

მეზუდაც უნდა გავცხადებთ—განუშობ-რა მიხას: ამ სიტყვებმა გამოარკვია ტასო. აიღო თავი მაღლა, გასწრა და წელში და გაშტვრებით დაეცქრა მიხას, მიხას დარცხენით უყან დაიხია.

— მიხას, უნდა ვითხრა რამე, მხოლოდ საიდუმლოდ აღმოველი-დომოვებოდა საქორი.

— მე ვერა გამოვიარა, თუ რას მიხანებთ?

— ნუ სჩებობ, ყველას ესლავე გაიგებ, მხოლოდ, გიმეორებ, საიდუმლოდ უნდა შეინახო, რასაც ეტლა შეიტყუებ.

— განა ვერ მიხანებთ, ქალო, რომ მაგას მიხანებთ?

— ვიცოდა, ძლიერ კარგად ვიცო-ნახა, და კიდევ მიხატომ მოვადენ ჩემი გული, ჩემი მომავალი ბედი.

— მაგას რაზე ჰხანებთ, მე მაინც ვერა გამოვიარა.

— მიხას, შენ არ იცი, თუ როგორ მიყვარ... ევლარ დაბოლოვა სიტყვა ტასომ და უნებურად დაეშო მწეწეწე.

— რა? ეგ რა მიხანებთ, ქალო მერე მე ისეთი რა სიკეთე გიყავით, რომ თქვენი მგ ვეარი ჰატივისცემის ღირსი ვიყავი?

— სიკეთე რა სიკეთეზე ლაპარაკობ? არა, მიხას, ტყუილად ედებო ლაპარაკს... შენ ხარ და უნდა იყო

კიდევ, ამაზე უარს ვერ მტყუი, ჩემი... ევლარ დაბოლოვა ტასომ. აი განზე ვადგომლმა ტასოს ბავარა ძამამ შეაწყვეტინა სიტყვა.

— ტასო, დედა გეხახისო, —დაუქახა ტასოს ძამამ.

— ესლავე მოავლ! მიხანებ ტასომ ძამას და საქაროდ წამოხტა ფეხზე. მიხას შორი-ბლოს ფერ-წასული და თავ-ჩაღურული იდგა. ტასომ უხეხდა და რაღაც კმაყოფილის ღიმილით შეი-ბოხა ტასომ.

— მიხას, შენ რემდა ხარ, მაგრამ აიცილე, რომ შენ ხარ და იქნებო კიდევ ჩემი ქმარი, —უთხრა მიხას და საქაროდ გამოეშურა სახლისკენ. აიენიდა ერთი კიდევ მიხანდა მიხას-კენ და შევიდა ოთახში. მიხას თავ-ჩარ დაეცემულსავე უჭრავდა იდგა კარგა ხანს ერთ ლავას.

— სიხარში ვარ თუ ესლავე, ჰუქირობდა მიხას... მხეწებო, მაგრამ ეს როგორი ხუმრობა... ჩემი ქმარი... სწორედ დამკინა და სი-ხასხარო სანვად გამაბა ტასომ, თორემ როგორ დავჯერო, ჩემს მეტი საქმრო ვეღარ იშოვნა... მერე ნეტა არ მახინჯი, ან ულამაზო და ან უფული იყოს... სწორედ დამკინა, თორემ მე ვეარი მდიდარი ხე-ოლოდ და მე სხვის მსახური მეჯარე მავისი საქმრო? არა, არა! სწორედ,

ლო, ჩემი ვაჭირებო, როდესაც ენა-ზე სამთავისის წმ. მხალღების ტაძარი სრულიად მიწვეულ - მომგეტული, როგორც შვიდგან, აგრეთვე გარეგანად ავღრის ღრის ტაძარში საშინაოდ ჩამოღის წყითი და იქაურობა, ფუტელა როგორც მიხების, ავგრ-ბუთი წელიწადია, რაც მ. ესტატე ცხვივად და სამთავისის საზოგადოე-ბა შესდგომიან ამ შესანიშნავ წაშ-ბუთის მტკვრისა. მაგრამ, საწყვერ-ბოლ, მაგდენი ევრავური გაჭრიგე-ბათ, ქეშპარიტად საწყვერბარა ამისთა-ნა განთქულის ტაძრის ასე უხედა წი-ნოდ მთვლებო!! ნამდვილის წყარო-ბილგან შევიტყუ, რომ ამ ოთხის წლის

წინად სასულიერო მთავრობას დაე-ვალებია მ. ესტატესთვის სხენებულის ტაძრის შეკეთება და მთუცა მთავის ხელ-მოსაწერი ფურცლი ფულის შე-სავროვებლად. მ. ესტატესაც, რა-კაციკეცლია, დღეული მთელი კე-ცკისი და ფული შეუვროვებია. დღეს მ. ესტატე ტაძარს გარედგან ახურინებს კრამეით, მაგრამ, უნდა მოგახსენოთ, რომ ძალიან გვიანდება ტაძრის შეკეთება: ტაძარი შვიდნი-სივე ისე მიწვეულ - მომგეტულია წყითისაგან, როგორც უწინ იყო. ვისურვებთ, რომ მ. ესტატე მღვდელ-მა ეს დავიწყებული წინად საქმე-ლე შესაბულოს და ამით საზოგადო-უქმაყოფილებასაც ბოლო მოუღოს.

* 7 მარტს წყვის მტკვრე სიყველის გა-ზარამოცა ხანი არუთინ ჩურჭაშვილის სახლის, უღვრუბა არა მომდარა, რად-გან პოლიციამ წინააღ დედაცუნა სახლი მტკვრებს.

* 8 მარტს მართა ალსანიძემ გამოაცხა-და პოლიციამ, რომ ჩემის ქალის საქმრო-ბი, უღვრუბა მოსეს ოქანოვანა, 4 მარტს, რა-ც მე შინ არ ვიყო; შერჩეულის გასაღები გააღო სიკრი და მომბადა ახურეუთი თუხ-ნია, ამას გარდა იმავე ჩემს სიხამო მიხა-ბა ჩემს სახლშია 1941 მანათს სხვა-და-სხვა ნივთი და ვეჯიო. ამ საქმის გამო გა-მოიხება სწარმოებს.



წარჩილი რამდამინი მიხარო

თქვენს განცხობა მე-274 №-ში დაი-ურსი იყო ცნობა სოფ. საგარეოდგან გამოვხანადა, რომელმაც ცნობის გა-მომგზავნა ამბოდა, რომ დეკემბრის 4-ს შესდგა სასოგადო ურდობის საგა-რეუოს ბანკის ამხანაგობის და ამ ურ-დობასეღ განსილულ იქნა კომისიის-გან დადგენილი ანგარიში და ამოწმდა, რომ კომისიის ანგარიში ანგე თუ ქე-შპარტებისაგან შიდა ანის, არ-მეღ კო-მისის იმდენად უფიცი ვიყოფა, რომ უფრ გაუწევა: პანკის ვალა მართებ-დებოს, თუ დგეობის მართებუნი პანკს და სხვა...

მე როგორც კომისიის წევრს ამ სტრა-ტიკების წავთვივ არ შეისამოვნა, ამს-თან მართად უფიცი და უსამართლო ცი-დის-სამტყვე კურ გაუკვე შექმნების ამ-სანგამისათვის და განვიასავ შექე-წიო, რას მათსაყვედა სხენებულა შე-წინა. ამატომ და ამ მასწიით გადავი-დო, საგარეოში 15 ანგარს. სო-ლოდ დადარსში, სადაც იმყოფება პანკის საქმის წარმოება, სადაც სმამ წვერი გამკეობას, ორი მათგანი ძველადგ ს-მოყოფა. მე კოსთაყ აუსნისა, თუ რამ გამოიყვანა იგი შენიშნა, რაც მამოწმ-საგამისაგან წვერთა, ამსე აქ არყოფის კიტეკა, სოლო ვითხოვე წვერთ ნათქვამს სუ დაიყოფებენ.

ჭკუა სათქმელად ის მაქვს, რომ თუ კომისიის წევრნი იმდენად უფიცი იყ-ვენ, რომ შაკის თეთრისაგან გაწევა არ შეესძლო, პეტრეველი ამხანაგობა კო-მისიის წევრებს უნდა ატარებდეს ამ და-სწასში, რომ ბანკის დირექტორის გამო-სარგებლად იმისათვის კრება აირჩია, რა-მელთაც ისიც-ვა არ გაუკეობათ, რასაც ამ ბანკის მისამსახურე ავლად გა-ბეჭეს.

რადგან მთელი ბანკის ანგარიში სეპა-რად არ მასსივს, მე მხოლოდ მიგავს სხენეთ სსოგადო მდგომარეობას ბან-კისას.

თითქმის შვიდი დღე და დამის შე-შობათი ბანკის დამხალსეათ არეულ საქმეებდგან კომისიამ გამოარკვია ისა,

რომ სამხანაოდ გამოეჭრათ... გადას-წყვეტა მიხას. ამ ხანში სოლოდამ დაბარუნებულ დავითი შემოვიდა ეტო-ში. მიხას საქაროდ ჩამობრთვა ცხე-ნი ბაღრის, დაღლილია, შევილი, ცხე-ნი ცოტა ვაჭარ-გამოაბრებო, უთხ-რა მიხას დავითმა. მიხას ატარებდა ცხენს, სცდილობდა მოემოვრებინა თა-ვიდამ—დავიწყნა ტასო-ს ლაპარაკი, მაგრამ ვერაუთოთი ატარებდა ამას... რაკ იქნება, იქნება—მარჯვდ და-ვიევირ თახს, დაბოლოვა მიხას თავის ფიკრი და გამეზგავრა ცხენითოთ გო-მიხვენ. მიხას ისე იყო გართული ფიკ-რებით, რომ სრულიად ვერ შენიშნა ფანჯარაში მგდომი მოლომირი ტასო. ტასომ ისავე დღესათნ და საქაროდ მიეჯდა თავის ფანჯარას. აქედამ აღვე-ნებდა თვალს მიხას და სცდილობდა მისს სახეზე ამოკეობის მიხას გულის ნაღვლი. დიდადს ადევნა თვლი, მაგ-რამ ამაოდ, თავ-ჩაღურული დინჯდ ეტლაში მავალი მიხას პასუს არ აძლევდა. გავიდა რამდენიმე დღე, ორის-სეღ მხრითი თანგარბნობა იქმნებ გე-დ-ლიერდა, რომ დღეს მიხას მზად არის ყოველივე განსაცდელი იმწენიოს ტა-სოს გულისთვის, რადგან კარგად და-რწმუნდა, რომ ტასო-ი არ ეტმებო-ბოდა, არამედ გულწრფელად ელახარა-ცებოდა. თანგარბნობა მათ შორის ისე გაძლიერდა, რომ ოჯახშიც შექ-

რომ ბუნეს ავღად 1327 მანეთად, და-
კარგული ჰქონდა კესილგები 607 მ.
სეთისა, 200-მდე გულ-გადასული კე-
სილგები გააგებ, რომლებიც კესში მუ-
ყო. როგორც წესი, კესილგები მუ-
შისა და დროს მოსწონებდა ან კესში
მოიპოვებოდა. ზოგა სწავდა მუ-
რეკ გადის გულ-გადასული, ზოგა სა-
შინაო დაგეგმვის უწყობას, ბუნეს
მოსამსახურნი, თუთი სამმართველოსი-
კი, უმცირესი მიუღებლობას და სხვანი.
კესილგები არ ეგუდა მოსაქონთაგან უფ-
რო განსო, რადგან ისევე ბუნეს დასქე-
ქონდა ბუნეს არეულ საშუალებას გამო-
სარგებლად.

რაც შეეხება დეპოზიტს 500 მ. გა-
ტანის, ამისთვის კესილგები დავდგან
განსახი, რომ ამ წლის მოგება გადუ-
ტანს დეპოზიტს: ბუნეს გამსარგებლად ამის-
ნაგა და დეპოზიტისგან შეიქმნება გეგმა.
ამ გეგმით მოსარგებლობას მთავრად წლის
მოგებაზე დეპოზიტის მიუშვებია, ამ
დეპოზიტის, რომელიც საკონსტანტინო-
სკედ იდგა და სულს კრძალდა. ამ გე-
გმა სანსო გადავად გამოვალდა დამასკო-
სკედ და დანარჩენის კესილგები გადასცემს
მეფეს. გეგმის მთლიანად 800 მ. ვალში.

მაგის მმართველობას თხოვლობდა,
რომ კესილგების დეპოზიტს გადატანდა
ფულგები შემოსავალი მეთაურად, ბუნეს
ქონდასა? ასახსნა მმართველობას ბუნ-
გის ანგარიში ძველს დაუბრუნებდას მს-
ლეულად გადასცენა, 800 წელიაგან
300-მდე დანარჩენად და 1500 მანეთი
ბუნეს ავღად.

კონსტანტინოპოლის წყვეტილი იქნა ბუნეს

უცხოეთი

სამხრეთი. აი არ მიხვდებიან აბრადე-
ბენ სხვა და სხვა განხილვის მიზანს.
მეტი ტახტის ვაჩი-ყოფას ვაზ. „Tages-
blatt“-ის გამოთხოვების მიხედვით
ში მეფე მილანი ამოიბს, რომ ახა-
ლი დრო დღე და ამ ახალს დროს
ახალი ძალი და მხვობა უნდა. აი
ამ ალაგს მიხედვითის უნდა მიავ-

ნიშნის კიდევ კარა, რომ დაეთის
ოჯახში უტხო არაინ ტრიალებდა და
ეს არასამართლო ამავე გარეთ ეზო-
ყურებს არ გაესკლდა. ამ მოულოდნელ-
მა გარემოებას საშინლო დაღობა
ტანის შობადობით. თითქოცნა მოვიდ-
ნენ გონზე და დავაუტრდნენ, რომ
როგორც ეს ოჯახის სირცხვილი იდუ-
რდობდა ჩვეულებრივად და საქვე-
ნოდ თავი არ შეეცქინებთან. ინი
იცი, რა სასყიდლის გავდება არ სწა-
დდა დაეთის, რომ იშვანა შესაფერი
საქმრო ტანსათვის და ქვეყანაში
პირ-ნათლად გამოსულიყო, მიზა არც
დათხოვა სახლიდან და არც აგრძობა-
ობას, თუ რა გვარად შეარსა მივლის
ოჯახის მოვალეობა მისმა საქონელ-
მა. ეს მიტომა მოახდინა, რომ ემი-
ნოდა გაუჯარებულმა მიზანს კარზე არ
გაიტანა ჩემის ოჯახის ამაყოფა
საღამო ხანა. დაეთი მამა-პაპუ
რად წამოწოლილია ტახტზე და ისე
შექცევა ხანს. სოფთა მეთაურ ოთხ-
მა პატარა შვილის ლოლობაშია.
დაეთის მახლობლად მაკადსთან და
ვარტლში ზის ტასო. სახეზე დაეთი
ოსტა და ტანსაცმელს ეტყობათ, რომ
რადღე ფიქრებში არიან გართულნი.
უტე ტასო წამოვდა ფიქრს, მიხილ-
მოიხიდა და რაკი დარწმუნდა, რომ
ოთხანში მამის მეტი არაინ არისო,
მიუახლოვდა დაეთის.

კოსს ყურადღება ყველამ, ვისაც უნ-
და შეიტყოს, რა მიხვდები უარ ჰყო-
მილანში ტახტი. მართლაც ახალი ხანა
დადგა სერბისათვის. მეფე მილანი
სრულიად მართალი იყო და თანამგრო-
ბობითი პოლიტიკა შევიდა. საშინაო
პოლიტიკაში კიდევ შევიდა მოპირი-
ბოლი ზომები მოვლადე. ახალი
ბოლი სხვა და სხვა დასესხა და, ასე
გონივრად, რადიკალურსა-კი. ხოლო სა-
გარეო პოლიტიკაში მილანს არაინ
არ თანატრეზობდა. სერბიაში არა-
ინ უსამობებოდა ჰქონდნენ, მაგრამ
არც ის უნდა, რომ კავშირი არ
სებობდეს სერბიას და ავსტრი-ვენე-
რიას შორის. ამ კავშირის გამო სერ-
ბია დამოკიდებულს ყოფნაშია, ამ-
ბობზე ზომები მოვლადე. რადი-
კალური ამასაც არა სჯერდებთან და
ამტკიცებენ, რომ ჩვენი ყოფა სწო-
რად ყმობა და მონაბაბა. ყველას
პირზე აკრია სერბიაში განდგობა ავს-
ტრი-ვენეტიისაგან. მილანი-კი ამისი
წინააღმდეგი იყო. წინააღმდეგი იყო
მიტროპოლიტი ავსტრი-ვენეტიისათვის
გობობა და დიდად საჭიროდ მიანდა
სერბიის ბედნიერებისათვის, ამას გარ-
და პირადი მეგობრობა ჰქონდა მილანს
ავსტრი-ვენეტიის უმთავრეს მილა-
წყებთან. მილანი ამის გამო ორ
წყალს შუა ჩაყარდა: ან უნდა ერისა-
თის ეამებინა და ეთლადნა მეგობ-
რებისათვის, შექმნილიყო უმადური,
ან არა-და, უარი ეთქვა სრულიად სა-
მეფო ტახტზე. ისევე ტახტის უარის
თქმა არიან და ამითი ბევრი სხვა უს-
ამობებოდა მომხრეობა თავიდან. ეს
ზეთ „Times“-ის ბელგარადელი კო-
რესპონდენტი ამოიბს: 1887 წელს
ზაფხულში მქონდა საუბარი მილან-
ში. მეფემ სთქვა, რომ სერბია უტ-
ნაურად არის მოწყობილი, ასე მო-
ყობილს ქვეყანას შეიძლება სული
ამოხურონ. მეტი მეფემ ასე განაზრ-
ძო: კარგად ვიცი, რა ბედელი მომე-
ლოს, ჩემს მდგომარეობაში ჩაყარ-
დის კარგად უნდა ასთავდეს ბედი
ბაღკანების წყროლს სამეფო-სამთავ-
როების გამგებელთა, რომლებიც უ-

— მამაკე დაიწყო ნელის ხით ტა-
სომ...
— რა გინდა? უბასუხა შეუღ-მე-
რულმა დავითმა.
— მე კარგა ხანა ვერძობა, რომ
ჩემზე გაჯარებულნი ხართ თქვენც და
დღეც, ღირსიცა ვარ, არ გავიმართ-
ლებ თვის, მაგრამ გთხოვ, ნება მომ-
ცეთ ჩემი, ანაშაული მევე შევეს-
წორო, მხოლოდ წინააღმდეგ გთხოვ არ
გამიწყუეთ და თხოვნა აღმისრუ-
ლოთ...
— არ გავწყურებ განა რა სისუ-
ლელები ჩაინდენ, იმანდ უარვის სისუ-
ლელები კიდევ რაიმე განიზრახებ? ნე-
ტავი შენს ქალობას! ხომ გამოგვეკრ-
ყვები მეცა და დღეაშენსაც, ამაზე
მეტი რაღა უნდა დავგებართო.
— არა, მამი, მე თქვენითვის ყველ-
გი არ დამიპოვია... მე დღეს თუ ხელო
უნდა გავეთხოვებინეთ. მართალია,
თქვენდა უნებურად დავიპირე საქმი,
მაგრამ ეს ისე დიდი დანაშაული არ
არის, როგორც თქვენა გგონია...
მე მხოლოდ იმას გთხოვ, რომ ნე-
ბა დამიბოთ, ვჯარი დავიწყრო!
— მეტი, ვისზე იწერ, ქალბატო-
ნი, ვჯარს? შეუტრა დავითმა და ვ-
მოვდა.
— ვისზე? ეც რა საკითხაია. რა
საკვირვებია, ის იქნება ჩემი ქა-
რი...

აში იკუთვლებოდნენ ავსტრი-ვენეტი-
სა და რუსეთის კამათობის გამო. ამა-
თუ ერთმა მათგანმა შვიდობიანად
იჩვენა მანელ სერბიელი და დანი-
ელ ჩინოვარიელი მოპყვებს, კუხა
რუმინელი ჩამოაგდეს ტახტიდან, გა-
ბრიელი შეიპყრეს და ალექს დითი-
ხოვეს აღმოსავლეთი რუმელიაში,
ალექსანდრე ბატენბერგი გააძევეს
ბოლოვარიადამ. ყველა ამით მაშინ
აუბეს ანდერში, როცა განიზრახეს,
არც საკუთარს პოლიტიკას, დამო-
უკიდებელს გზას დაედგებიოთ.

— „National Zeitung“-ი სწერს
სერბიის მეთვრე-წლოვან მეფის ალფ-
ქსანდრე I-ის შესახებ: ახალგაზდა მე-
ფე ძალიან ცქტივად და ჰქვიათ ყმა-
წელია. სახით დღე-მამასა ჰგავს. ცო-
ტა გამხდარია გულ-წრფელი, და ისეთი
სიბრძნითი სახე ბუნების პატრო-
ნი, რომ მოეწყობება კაცსა, სწავლა
აღრვე დასწავლინებს. პირველად ას-
წავილდა პელანგრის ქალი, მეუცა-
რელი, რომელმაც ასწავლა აგრეთვე
ცოტადღენი უზინგელი და ინ-
ფლისური ენაც. ნამდვილი სწავლა
მაშინ დაწყებინეს ქმარის, როცა
მასწავლებლობა დაიწინა დოქტორი
დაიქონი. 8 წლისა შეეძინა თუ არა,
დოქტორმა ყურადღებით დაუწყო აღ-
ზრდა მემკვიდრე პრინცს, ელანდელს
სერბიის მეფეს. სერბიულსა და ლა-
თინურს განაპყრეს გარდა და ავ-
რეთვე იმ საგნები გარდა, რომელ-
საც გინაზიის დაბალ კლასებში ას-
წავლიან; ალექსანდრეს ასწავლიდნენ
ფრანგულ ვერმანულს, ინგლისურს,
რუსულს და ცოტადღენს იტალიურს
ენასაც. მამა იმისი მილანი თვლ-
ვითა და დინჯად უსმენდა შვილს,
როცა ქმარული რომელსამე კანონს
განმარტავდა ლათინურის გრამატიკა-
ში, თუმცა მილანმა სრულიად არ
იცოდა ლათინური. ვისბადნიდამ რომ
მოიყვანეს პრინცი, მაშინ უფრო ბე-
წავილდა დაიწყო სწავლა. კიდევ
აზრდებდნენ წიგნებს, როდენ გეომე-
ტრი, რომ მეტის მეტად არ გებოთოს

— ენიც თოვზე ლაფი დასახ ჩემს
ოჯახს? ეცა მაკლია, რომ ქალი ჩემს
მეჯორებს მიეცე...
— რად ამბობ მაგას, მამაკე! მო-
სამსახურება ვანა კაცს ღირსებსა ჩა-
მოაკლი? შენც იყო ერთხანად სხვის
მოუღარი, მაგრამ მაგათი რა დავა-
უკლებ...
— მამაკე, შეილო! რაც მოხდა,
მოხდა! მეტი რა ღონეა, უნდა ეცა-
დო, რითა-კი შეიძლება შენი სი-
სულელები შეიწყვილო და ქვეყანაში
თავი არ შევიტყვიო. მტორედ მო-
ცადე და თუ მღებოთ შეგვეწია, შენს
საქმეს მალე დავაბოლოებო.
— რა არის აქ დასაბოლოებელი.
მიზა აქ არის და თანახმა არის უჯა-
რი დაიწეროს ჩემზე, მხოლოდ თქვენ
თანხმობას ვუტლით...
— რაგის პოდა? მამა უტნონდა,
თანახმა ვახსენა და ეტლავ მიგართმე-
ქალს, ხალხის ლაპარაკს რა ვეყო,
თორემ ეც ჩემს ხალხში-და დასყენ-
ბელი? ერთი ხალხი გათავა შენი სა-
ქმი და მტორე მე მოეყრებნებ მაგას...
— რასა? მე გთხოვთ თანხმობას...
იქნება თქვენ ჰევირობთ სხვის ვისმე
ფულის დახარბებთ მიმართობო? ე-
ტყულოდა გეოქობია... ემიგრანტ-
ეკერაინ განდგება ჩემი ქმარი იმის გარ-
და, ვისაც პირველად შევიწერე ჩემი
თავი... ნულარ მალაპარაკებ, მამაკე

წიგნების კითხვაშია. ადრე-კი, პატა-
რობისას ასე გულ-მოდრიდ არა სწო-
ვლობდა ქმარული, ამიტომ დღეს და
შვილს ხშირად ჩაუბი მოსდობიათ.
ქმარული ამბობა, რომ დოქტორი
სწორედ დღისი რისხვია. ამ ორის
წლის წინად, როცა დედოფალი ნა-
ტალია ყირიმში წვიდა, პრინცს უბა-
რდა, რომ მგზავრობაში მიანც მო-
ესყვებნებ პატარასა და დოქტორი ისე
აღარ გამხდარავს წიგნების კითხვი-
თა. ერთხელ საღიღებ შეიძლია ჰქო-
თხა თორემ დღეს: დავეჯგრო, ყვე-
ლა ქმარული თითო დოქტორი ჰყავს
მიხილილი. დღემდ უთხრა, რომ სწო-
რად ვეცო. პრინცმა ამითხრა და
სთქვა: მამ, მეტი ღონე არ არის,
უნდა მეც გავეჯგრო და დავეპო-
ჩილო დოქტორსა. კარგა კიდევ,
რომ დოქტორი საღიღებ იქ არა ეო-
ფილიყო და არ გავეგნა ეს ლაპარა-
კი. დოქტორისთვის ეტრავფერი თავი-
საწირებელი ახრიკი შეუღდენა პა-
ტარა მისწავლეს თავის მასწავლე-
ბელზე, ახალგაზდა მეფეს უფრო ბუ-
ნების მეტყველება უყვარს, ისტორია
და გეოგრაფია. ეტლავ ეცამეტე წლი-
საა.

წერილი ამაგები

აი რთო სცადილობენ დამტკიცის
სულთა ვაგმეოფობას აქ ვასწავლებულს
ერგვრეოცის რუდოფოფის. ამ სწრის
მოამხმენი ამბობენ: ჟურ ერთი, ფისინა-
ტრამის მორ დამტკიცებულა, რომ თ-
რისა ასეო ნათესაჲ შეუღდა; ამისთ
დნახაღს ტენისა ჟურის წეობა არეუ-
და ექმნება, ერგვრეოცის რუდოფო-
ფისისა და დედის მსრფ შეიადოფიადი
შეადოს მეფეთა მამათაინათესა ვატ-
ტელებსისა ოჯახსიდან. დედ და მამა
რუდოფოფისა შეიადოფიადი იზანს
მესამეადიან I ბაგარეფისა. ერგვრე-
ოცისათვის ექსანხელა ბაგარისა მეფე
ოტტონანც შეიადოფიადი შეიადოფი-
სამადაჩესი. ასეთვე ნათესაჲ იყო
1886 წ. ტრავეოფულად გარდაცვალებუ-
ლი ბაგარისა მეფე ლუდოფ II. აგერ

დამთანხმობით და დასაბოლოებე ჩემი
საქმი, თორემ დახანება მეცაღ მთელს
ოჯახსაც თითოთი საჩვენებელს გა-
ზხდის.
— რამ ვადავობა, ქალო! დავეწე-
ვილს ღმერთმა. დამეკარგე იქედამ...
მე ვიცი და შენმა საქმემ.. აქ ევლარ
მოითმინა დავითმა, წამოიარა ტახტი
და დაიწყო ოთახში სიარული. ზესო
კარგა ხანს იდგა გათუშებული ერთს
დადგალას. მამის ლაპარაკმა ნათლად
დაანახე, რომ მიზა ტყუილად-კი არ
ურჩედა ვაპარეს... ეტლა თითქო
მოაგონდა რამეო და ტასო საქმარად
წავიდა თვის ითახსიკ... მესამე
დღეს ტასომ იხლოთა დრო და გარ-
დასცა მიზას მამასთან ნალაპარაკე-
თი...
— დახანება აღარ არის საქმრო,
ჩემო მიზა! მე თანახმა ვარ და დღეს-
ვე უნდა ვაგებარებო... დასაბოლოებ
ლაპარაკ ტასომ.
— აკი გეუბნებოდი, რომ თუ და-
თანხმებ დავითს ისევე ჩემი გაქცევა,
თორემ სიტყვითი წინააღმდეგობა-
მეთი...
— ჰო და... აი მეც მზად ვარ...
შენ საღამოსთვის ეტლი მზად დაი-
პირე და წავიდეთ... ამანე უტყვის
დროს ევლარ გეოთო. მამანემი სო-
ფლიდამ ხელომდ არ დაბრუნდებო.
— ძალიან კარგი; ყველაფერი ადვი-
ლია...

რამ რამდენიმე წელიწადს სულთა ვაგ-
დგე არის დავაუყვარი მაქციქის დანთ-
სი მორ პირანისა დაქმნადობა. ასეთი-
ვე სხეულებს სწინას პირანეს სოფიას,
ამბარტრეიას დას.

— სურდისას და გეომანის სსეა ქა-
დატეხს შორის ტელეფონა გაგმობოთ.
შურდისას ცეკოსის რეგისტრაციას სხვა
სრულად თანავსებდა შეუღდათი მო-
კლანკარო ტელეფონის მსწერობით თა-
ვის რეგისტრაციას, ჰუმბრეს და დრე-
სტინში ვაგ სწავილეს. ამ გავადეკე-
მართლად ტელეფონი ყირიმის სსეა
ქალბატონ შორისაგან; მაკადსორ პირ-
და და პირანისაჲ შუ. შეეკადინა სსეა-
დუღელად ტელეფონის მართობა, და
კარგული ის არის, რომ იხვდის ამ
მხრით სსეა სასწავლოფობას ჩამოიბს
და ჟურ ონხანდისაგ ან არის ეველგან
ტელეფონი გამართობა.

— ჟენის მთავრობის საშუალოდ,
გეომანის ორმანსტემა დატენს მსეე-
ნაგან მსახრის შეარდინებში სწარმოებ
დრამისა და სწერს რომანებს. ავსტ-
რიის მთავრობის განაგრელებს მსახ-
სასამართლოდ ევეკ აგარხაღს ასედა
დასწავლად ორმანსტემაჲს: „ავსტ-
რიის და დედათა სვერედა გიცა“. ეს
რომანი შეოსწავდა პრანის ცეკოსის.
კის მეტი, ამ ორმანსტემა გავიღობა-
დათო აგრეთვე მეორე ორმანი, დრეზ-
დესმე დასწავლი. ამ ორმანსტემაჲს
„მონადირე მეორეადინათესა ცისე-
დასწავლი“ და დაუწინაჲ ფანკანეურეს.

— ებარდაცის წყალბოთი გეომანის
1871 წლიდან ორ სსეაჲრი მილიონი
მესტობილი დასწავლდა. ამ რიცხვში ორი
მილიონი შეერთებულს მტრებში გა-
დასსწავლდა.

— უკანასკნელ საოჯახო აღწერით
აბრანის 39,672,070 მესტობილს მთ-
რის ას-წავლანს მოხუცი აღმობილია
44, ას ერთ წლიანა—11, 102 წ.—
10, 103 წ.—16, 104 წ.—9, 105
წ.—4, 106 წ.—2 და 112 წ.—ერთ-
თი. სულ 97 მოსუფი ყოფიდა ასე-
თი, რომეთადც წლოვანებთი მოვალს
სსეაჲრისთვის ვაგმობებოთ.

— ერთს შეღდებულს ასწავლეს გე-
ომანიად ბაღკანის მწერთელ სმატა-

— ყველა საქმრო ბარეს მოვამზა-
დებ... ამა ნულარ იგივანებ და შეუ-
ღდე საქმეს...

— ეტლავ მიდღარი,
ზინდ-მუნდი იყო, რომ ჩემად დავითს
სახლის შორი-ახლო ვაგებოდა ეტლი.
შეგ მჯდომი ფიტსლავ ვაგმობობა... მტო-
რე ხნის შემდგე მიზან შეტყუილი თა-
ვის ბარე-ბარხანა ვაგმობობა და ჩა-
სლო ეტლში და იქვე კარებთან აი-
ტრიალდა. ტასომ დღესანს არ ალოდინა.
ოთხი ილიანა ამოჩრდილი ბორხ
გარდასცა მიზას და ისევე უჯან ვაგო-
ტრიალდა. მალე ისევე მოპრუნდა ტა-
სო. ორი ხელის ყუთი ჩასლო ეტლში
და შეეყვარებულნი ვაგმობობას მიზას
სოფლისაგან. მიზას წინააღმდეგ ჰქონდა
მოამზადებული თვისი მამა-პაპული
სახლი და თვისი მგზობელი ნათლი-
დღეს იმ დღითი შეტყუილიან: ჩვენ
მოსკლამის ჩემს სახლში იყავო.

აი ამ ამბავსა აღოპარაკა უბნის უქმი
ხალხი. მეორედ დღეს მოვალს ქალბატ-
მოფერის ეს ამბავი. ბევრ ნაორად
სქმარად და ჰქვერენ ამ ამბავს, მაგრამ
ყველა ტყუილად იხვდება და თვის
იწყობს. ტასომ თათვის ვაგტანა. მა-
სთანაგ მილო ნენაც და ვანსო ფუ-
ლი. მიზამ კოტა სახლი ვაგმობობაში
სოფელში, დასურუნდა მამა პაპურს
შეუბობას და ტყვილს ცხოვრებშია.
ი. კახელი

საგან სენ-ბერნარდული ძალი უდრის და 175,000 მან. შეიქცა. როცა ეს ძალი რეინის გზით გადგის...

აი კარგი საშუალება დამტრუქების ჭრების შესაწყობად, ყალიბის თავისა და სხვათა, უნდა იყოს...

აქვე აღივსის უფროსი დარი გარდა და იფიქრება სახელად რაიონი შედგეს...

რა გამოცანა? — ყოველს ბოლოში სხვა სისხელია და სხვა ასო აწერია...

დარტის, კათოლ. წმ. გერმანისა და 40 მიწ. მანვლ. მე-20 რიცხვი თვის რეგულაცია...

11 დედ მათი. წმ. შორის მამის სიბრძნის, იერუსალიმის პატრიარქის...

ბავოსადგომი ცნობანი ნიბრი 1 მარტიდან 1 აპრილამდე...

Table with 2 columns: მთავარი (Main) and მარჯვენა (Right). Lists various items and their prices.

მიმოსვლა რეინის გზის ბათუმსა და ტფილისს შორის

ბათუმსა და ტფილისს შორის

Table with 4 columns: სტანციები (Stations), მთავარი (Main), გარე (Outer), and ტფილისი (Tbilisi). Lists stations and distances.

ქუთაისიდან გადის როინ შუალის 12 საათს და 7 წამზე და სალაზელ 5 საათს და 50 წამზე...

ტფილისსა და სურამს შორის

Table with 4 columns: სტანციები (Stations), მთავარი (Main), გარე (Outer), and ტფილისი (Tbilisi). Lists stations and distances.

მიმოსვლა ცხენის გზით რაინ ღრავაზე

ბათუმშია და ტფილისშია: ხუთსაათით სავალადევის 4 საათზე მოკლე გზით...

შაბათობით სავალადევის 4 საათზე მოკლე გზით...

შაბათობით და დღით სტამბოლადამ. შუათვიდან ბათუმში მოდის: სამ შაბათობით...

ბათუმსა და ტფილისს შორის

Table with 4 columns: სტანციები (Stations), მთავარი (Main), გარე (Outer), and ტფილისი (Tbilisi). Lists stations and distances.

ქუთაისიდან გადის როინ შუალის 12 საათს და 7 წამზე და სალაზელ 5 საათს და 50 წამზე...

ტფილისსა და სურამს შორის

Table with 4 columns: სტანციები (Stations), მთავარი (Main), გარე (Outer), and ტფილისი (Tbilisi). Lists stations and distances.

განცხადებანი

№ 4711 გლიცერინის საკონი

ამ საკონი დიდი სახელი დამსწრეა თავისი საუკეთესო თვისებით...

წიგნთ-საწიგნოში (Дворцовая ул., Караванъ Са- рая Земельн. Банка, № 109, 110)

მხილება ყოველი გვარი წიგნები, რაც დღემდის დაბეჭდილია ქართულ ენაზე...

Table with 2 columns: წიგნის სახელი (Book Title) and ფასი (Price). Lists various books and their prices.

ქუთაისის საბავშვო საზოგადოების ტფილისის ბავშვთა სასწავლებელში

საპროცედურა და სალიბერატორა ბავშვი

„იშვრია“ 1889 წ. 1-ს იანვრიდან გამოვა ყოველ-დღე გარდა იმ დღეებისა...

Table with 4 columns: თვე (Month), მთვ. (Days), კ. (Cents), and მთ. (Total). Shows subscription rates.

საქართველო დამარტული ციურება 17 მან. მიუღის წლით. სოფლის მასწავლებელთა კურსი...

თუ ტფილისში და ტფილისში გზებით ტფილისის გარეშე აღრეს ზღე შესცვლა ვინმე, უნდა წარმოადგინოს...

თუ თვის განმავლობაში დაიცვით ვინმე გზებით არა მიუღის წლით, იმას შიგნით მშვენიერად...

სელ-ნაწიერი და საგზაო დანიშნული წიგნები (კორესპონდენციები) რედაქციის სახელმძღვანელო...

ანა-გაგანს მაქრ. მაქრანს არ დასაბუღებს ხელ-ნაწერების და წერდებიან მესხურ რედაქციას არა ანსურდობს...